

Samma läroplan — 251 olika svar

I Värmland skiljer det åtta steg mellan högsta och lägsta kommunen. Samma läroplan, samma år, samma län. I tolv av de 21 länen skiljer det minst fem steg, och 129 av de 251 bedömda kommunerna har en kommun i sitt eget län som ligger minst fem steg högre.

DET KORTA SVARET

Kravet är ett. Svaren är 251. Läroplanen gäller lika i hela landet, och kommunerna är var och en huvudman för sin förskola. När de läggs bredvid sina egna länskamrater syns det att utfallet inte följer av kravet. Det följer av vad varje huvudman gjort med det.

Och under spridningen ligger ett tal som inte handlar om våra beviskrav alls: **178 av de 251 kommunerna kan inte visa en enda av de fyra punkter som följer direkt av författning.** Ingen av de 251 bedömda kommunerna kan visa alla fyra.

Kravet som gäller alla lika

Läroplanen för förskolan säger en sak om rörelse, och den gäller varje huvudman i landet. Skollagen säger att arbetet med de nationella målen ska följas upp och dokumenteras. Ingen av de två texterna säger något om kommunens storlek, läge eller ekonomi.

DET SOM GÄLLER

”Barnen ska få förutsättningar att utveckla sin motorik och en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i varierade fysiska aktiviteter återkommande under dagen.”

Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025

”Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras” — 10 ord, och det är hela paragrafen.

Skollagen (2010:800) 4 kap. 6 §, dokumentation

Att läroplanens rörelsemening är ett sådant nationellt mål som kvalitetsarbetet ska riktas mot är vår slutsats, inte en formulering i lagen. Vi skriver den som en slutsats. Hur granskningen är räknad står i del A2, och de tio punkterna med skälen till var och en står i del A7.

Värmland, på nära håll

Värmland har 11 bedömda kommuner. Mellan den högsta och den lägsta ligger åtta av tio steg — det största avståndet inom ett län i hela granskningen. Varje kommun i länet står i tabellen, inte bara ytterligheterna.

Arvika	8	3
Grums	3	1
Hammarö	2	0
Karlstad	1	1
Kristinehamn	1	0
Storfors	1	0
Årjäng	1	1
Eda	0	0
Filipstad	0	0
Sunne	0	0
Säffle	0	0

Högsta kommunen är markerad grön, kommunerna på noll röda. Högra kolumnen är hur många av de fyra punkter som följer direkt av författning kommunen kan visa.

Arvika ligger högst med 8 av 10. Eda, Filipstad, Sunne och Säffle kan inte visa en enda punkt. De ligger i samma län, under samma läroplan, och de fick samma begäran samma sommar.

Det är den jämförelsen som gör spridningen svår att förklara bort. En kommun kan invända att kravet är ottydligt, att handlingarna finns men inte sammanställda, att pengarna inte räcker. **Var och en av de invändningarna möts av en kommun i samma län som visat samma sak under samma år.**

Avståndet inom varje län

LÄN	KOMMUNER	HÖGST	LÄGST	AVSTÅND	PÅ NOLL	HÖGST I LÄNET
Värmland	11	8	0	8	4	Arvika
Stockholm	23	7	0	7	13	Botkyrka
Dalarna	12	6	0	6	6	Avesta
Jämtland	8	6	0	6	6	Strömsund
Södermanland	8	6	0	6	2	Gnesta
Uppsala	7	6	0	6	5	Uppsala
Västra Götaland	42	6	0	6	22	Munkedal och Öckerö
Jönköping	11	5	0	5	7	Tranås
Norrboten	12	5	0	5	6	Jokkmokk
Skåne	31	5	0	5	21	Bjuv
Örebro	7	5	0	5	3	Degerfors och Karlskoga
Östergötland	13	5	0	5	12	Valdemarsvik
Kronoberg	8	4	0	4	5	Älmhult

Blekinge	5	3	0	3	4 Sölvesborg
Kalmar	11	3	0	3	6 Oskarshamn
Västmanland	8	3	0	3	5 Norberg och Västerås
Halland	6	2	0	2	4 Kungsbacka
Västerbotten	12	2	0	2	7 Vilhelmina
Gävleborg	9	1	0	1	7 Nordanstig och Söderhamn
Västernorrland	6	1	0	1	5 Ånge
Gotland — ett län, en kommun	1	3	3	0	0 Gotland

Avstånd är skillnaden i poäng mellan högsta och lägsta kommunen i länet. Lägsta kommunerna räknas men namnges inte här — när flera står på samma tal vore det fel att lyfta en av dem. Varje kommuns poäng står på kommunens egen sida på dna-tomorrow.se. Gotland är ett län med en enda kommun och har därför inget avstånd.

Ett litet avstånd måste läsas tillsammans med kolumnen intill. Det minsta avståndet bland länen med mer än en kommun är Västernorrland, med en steg — men där ligger också högsta kommunen, Ånge, på 1 av 10. Där är kommunerna lika varandra för att nästan alla står lågt, inte för att någon kommit långt.

De fyra punkterna som inte är våra

Mot hela resonemanget ovan finns en invändning som förtjänar ett svar: **punkterna är våra. Sex av de tio är beviskrav som DNA TOMORROW valt, och en kommun som saknar dem bryter inte mot någon bestämmelse.** Det står på sajten och det står här.

Fyra av punkterna följer däremot direkt av författning. Räknar man bara dem ser bilden ut så här.

PUNKT	VAD DEN FRÅGAR EFTER	KAN VISA DEN
2	Rörelse återkommande under dagen	6 av 251
5	Uppföljning som gäller rörelsemålet	64 av 251
6	Namngiven uppföljning på huvudmannanivå	23 av 251
10	Åtgärd som följt av uppföljningen, med datum	4 av 251

52 kan visa en, 18 kan visa två, och tre kan visa tre: Arvika, Avesta och Gnesta. **Ingen av de 251 bedömda kommunerna kan visa alla fyra punkter som följer direkt av författning.**

I Halland finns ingen kommun som kan visa någon av de fyra punkterna alls.

ETT KRAV I HÖGEN ÄR VÅRT

Punkt 10 kräver att åtgärden ska gå att tidfästa. Att en åtgärd ska vidtas när en brist kommit fram står i skollagen. Att den ska ha ett datum står ingenstans — det kravet är vårt, och det ligger inne i en punkt vi kallar författning. Vi skriver ut det här eftersom en läsare annars räknar fyra lagkrav där det är tre och ett halvt. Punkt 10 är också den av de fyra som minst antal kommuner kan visa, fyra av 251, och det talet ska läsas med vårt eget datumkrav i minnet.

Vad spridningen inte säger

Att en kommun ligger högre än sin grannkommun säger ingenting om hur mycket barnen i de två kommunerna rör sig. Skalan mäter vad huvudmannen kan visa i sitt eget skriftliga material. En kommun kan ha förskolor där barnen rör sig mycket och ändå stå på noll, och tvärtom. Det är därför pedagogenkäten finns vid sidan av skalan, och enkäten påverkar aldrig någon kommuns poäng.

VAD VI INTE VET

Ett avstånd bygger på två bedömningar, och bägge kan vara fel i en enskild kommun. Varje punkt där underlaget var otydligt är utmärkt som osäker på kommunens egen sida, och en kommun som visar en handling vi inte haft får sin poäng ändrad med datum. Det har redan skett. Rättelser står öppet i materialet.

Rikssnittet är 1,08 av 10 och 150 av de 251 kommunerna står på noll. Länen, rangordnade, finns i del B8. De två som kom längst finns i del B5.

Läroplanscitatet är hämtat ur Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025. Paragrafcitatet ur Skollagen (2010:800) 4 kap. 6 §, dokumentation. Poängen, länsindelningen och avstånden är räknade ur granskningens register över de 251 bedömda kommunerna, insamlat 26 maj till 26 augusti 2026.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se